

In Memoriam:

NAGY SÁNDOR

1916–2009

Halálával ismét egy alapító, és az egyesületünkben is jelentős szerepet vállaló tagtársunk távozott az élők sorából.

Életútját nyomon követve elmondhatjuk, hogy 1974-es nyugállományba vonulását követően is teljes életet élt az általa nagyon szeretett — népes — családja körében. Kedves időtöltése maradt nyugdíjas éveiben is a horgászat és a fiatal korában válogatott szinten űzött kedvenc sportja, a tenisz.

Az emberi lét véges hossza miatt azonban Sándor bátyánknak elsőként a horgásztól, majd évekkel később a tenisztől is búcsút kellett vennie.

Utolsó személyes találkozásom volt igazgatómmal, egyben szeretett főnökömmel 2007 nyarához fűződik, amikor BARÁTH István igazgatóhelyettesrel meglátogattuk a Nagy családot, hogy az ELGI-ben tervezés alatt álló múzeum számára a család által felajánlott, a kínai kiküldetés során kapott értékes relikviákat átvegyük. Az akkor már 90 éves igazgatón csak a több órás kellemes társalgás utolsó perceiben észleltünk fáradtságot.

A családdal tartott kapcsolatból nyomon követhettük igazgatónk egészségének és életerejének lassú és fokozatos gyengülését. Tudatom ugyan felfogta az emberi lét véges időtartamát, mégis nagyon megrendített kedves és szeretett feleségének, Magdikának telefonhívása, ahogy elcsukló hangon, sírva mondta, hogy Sándorka január 9-én a hajnalhoz közeli órában szép csendben eltávozott az élők sorából.

Curriculum vitae

NAGY Sándor olajipari tevékenységét megelőzően a MÁV központjában a mozdonytervezők osztályán dolgozott, műszaki beosztásban. Eredményes munkájára felügyelve hívták be az akkori Közlekedési Minisztériumba, ahol műszaki főtanácsosként a miniszter mellett dolgozott.

Amikor tudomására jutott, hogy 1950-ben a Gazdasági és Műszaki Akadémián ásványolajbányász szak oktatása indul a szénhidrogén-kutatás és -bányászat egyre növekvő szaklétszám-szükségletének biztosítása céljából, jelentkezett az új szakra, ahova felvételt nyert, és amelyet 1952-ben kitüntetéssel abszolált.

NAGY Sándor az Akadémia elvégzése után a Maszolaj Rt. Geofizikai Vállalathoz igazolt, ahol 1953 májusában igazgatóhelyettesi beosztást kapott.

Egyesületünk megalakulását segítő, a Maszolaj Rt. igazgatója, A. A. CATURJÁN NAGY Sándor igazgatóhelyettes azzal bízta meg, hogy a vállalatnál lévő valamennyi szakembert (geofizikust, matematikust, technikust, fűró- és robbantómestert) léptesse be az alakuló egyesületbe, hogy az egyesület megalakításához szükséges létszám legyen. Az MGE 1954-es megalakulása a feladat elvégzését igazolja.

1954-ben döntő változások történtek a Maszolaj Rt. Geofizikai Vállalat életében. A szovjet vezetők — akik egyébként kiváló szakemberek voltak — májusban elhagyták Magyarországot. A vállalat élére NAGY Sándort állították, aki sikeresen teljesítette az az évre előírt feladatokat.

Még ebben az évben december elsejével több olajipari vállalat összevonásával megalakították a Kőolajkutató és Feltáró Vállalatot. NAGY Sándort nevezték ki a vállalat vezetőjének. Ebben a felállásban a geofizika pusztán osztályszervezetben működött.

Újabb vállalati összevonás 1957. január elsejével következett be. Ekkor alakult meg a Kőolajipari Tröszt, amely már az összes, szénhidrogénekhez kapcsolódó tevékenységet magába foglalta.

Az új szervezetben a felszíni geofizika Szeizmikus Kutatási Üzemként szerveződött újjá, NAGY Sándor vezetésével. A korábban nagyvállalatot vezető igazgató most ismerkedett meg a szeizmikusok sokkal kisebb családjával. Igazgatónk már az év kezdetén feltűnt, hogy az 1953-tól Sopronból és 1955-től Budapestről érkező geofizikusok közül nincs egyetlen terepi szeizmikus csoportvezető sem, sőt a központi kiértékelésben is többnyire matematikusok dolgoznak, akik korábban gravitációs kutatásoknál tevékenykedtek.

NAGY Sándor igazgató többször elbeszélgetett velünk fiatal geofizikusokkal. Felvetéseinket meghallgatva, TOLMÁR Gyula javaslatára, MOLNÁR Károly és VÁNDOR Béla geofizikusokat kinevezte a legnehezebb dunántúli területeken dolgozó szeizmikus csoportok vezetőivé.

Igazgatónk ez volt az a döntése, amely a vállalatnál dolgozó geofizikusok igazgatójukhoz való ragaszkodásukat Sándor bátyánk nyugdíjba vonulásáig, sőt a ma még élők haláláig megtartották.

1957 tavaszán NAGY Sándort a felső vezetés Kínába küldte, hogy átvegye az ottani kínai–magyar geofizikai expedíció vezetését. Ez az expedíció fedezte fel Kína mai napig legnagyobb — világviszonylatban is „super jumbo”-nak minősített — kőolajmezőjét.

1962-ben történő hazatérésének mi, geofizikusok örültünk a legjobban. Ekkor már a főmérnök helyetteseként, majd főmérnökként napi kapcsolatban voltam szeretett igazgatómmal. Mi, geofizikusok egyetértettünk azzal a javaslatával — amelyet kínai tapasztalatai alapján terjesztett elő —, hogy az üzem a gravitációs és geoelektromos méréseket is vegye fel mérési programjába, és az üzemeltetésükhöz szükséges központi osztályokat szervezze meg.

NAGY Sándor teljesítette azon kérésünket is, hogy a terepi csoportvezetők geofizikusok vagy legalább felsőfokú végzettségűek legyenek.

Nagy Sándor, mint alapító tag, az egyesületi munkába tevékenyen csak 5 éves kínai kiküldetése befejeztével kapcsolódott be.

1964–1967 között a szűk körű elnökség, 1967–1974 között az országos elnökség aktív tagja volt.

1965-ben az elnökség közgazdasági bizottság felállítását tartotta szükségesnek. A bizottság vezetésével — korábbi eredményes munkája ismeretében — NAGY Sándort bízta meg. A bizottság feladata volt annak vizsgálata, hogy a hatvanas évek közepéig alkalmazott szigorú tervutasításos rendszert felváltó ún. „új gazdasági mechanizmus” milyen változtatásokat hoz magával a különböző típusú geofizikai kutatásoknál. A bizottság munkájának eredményeként az újra való átállás különösebb zökkenők nélkül került bevezetésre, köszönhetően NAGY Sándor munkájának. Elnökségi tagként az üzem munkájáról évente beszámolt az egyesület elnökségének, több elnökségi ülés házigazdája NAGY Sándor volt.

Igazgatónk nemcsak felismerte az angol nyelv elsajátításának szükségességét, hanem kérésünkre a tanuláshoz a vállalaton belüli lehetőségeket is megteremtette. A nyelv ismerete megkönnyítette a nyugaton elterjedt technikák hazai alkalmazásba vételét.

A külföldi nyelvek ismeretében a 60-as évek közepén vezethettük be az analóg, majd a 70-es évek elején a digitális technikát is. A sikeres bevezetést az angol nyelv ismerete mellett az is elősegítette, hogy NAGY Sándor igazgató engedélyezte MESKÓ Attila 1966-tól üzemünknel történő foglalkoztatását. A sikeres bevezetésben és a technika továbbfejlesztésében MESKÓ Attilának döntő érdemei voltak. Ezekkel a fejlesztésekkel készítettük elő az olajipar 2. „aranykorát”.

Kedves Igazgatónk, szeretett Sándor Bátyánk! Nemcsak az akkori és még élő szakemberek nevében mondok Neked hálás köszönetet, hanem a ma aktív kutatók nevében is, hisz baráti összejöveteleken egy-egy pohár bor vagy sör fogyasztása közben mindig előtérbe kerülnek a múlt emlékei.

Mors certa, hora incerta. Ez a lipcsei toronyóra felirata. Hát igen: a halál biztos, az órája bizonytalan. Azaz, egyszer mindannyian meghalunk és remélhetőleg találkozunk is az örök és végtelen vadászmezőkön. Reménykedem, hogy majdani találkozásunkkor ott fenn ugyanolyan kitűnő halászlével és remek túrós csuszával fogsz várni, amilyenekkel tihanyi bungalódban fogadni szoktál.

Búcsúzom Tőled. Nyugodj békében!

Molnár Károly

SZILÁGYI LAJOS

1944–2008

Türelemmel viselt súlyos betegségben 2008. december 16-án elhunyt SZILÁGYI Lajos, a Geofizikai Szolgáltató Kft. főgeofizikusa.

1944. január 16-án született Szegeden. Általános és középiskolai tanulmányait Szentesen folytatta. Középiskolai fizikatanára biztatására jelentkezett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karára, ahol geofizikusként végzett 1967-ben. Június 29-én állt munkába az akkori Szeizmikus Kutatási Üzemben. Nem volt számára ismeretlen az üzem tevékenysége, no meg az életforma sem, ami a terepi élettel együtt járt, hiszen már középiskolás korában diákként is dolgozott a Szentes határában működött csoportnál. Az itt eltöltött hetek erősítették meg abban, hogy geofizikus szeretne lenni — tudtuk meg tőle, amikor nyugdíjba vonult.

Előbb mint kiértékelő volt, majd terepi csoportvezetőként látta el feladatát, és mélyíthette elméleti felkészültségét a gyakorlat tapasztalataival. Közel 25 éven keresztül irányította közvetlenül a terepi csoportok munkáját, több sikeres szénhidrogénmező feltárását megalapozva ezzel. Tudását és gyakorlati tapasztalatát nemcsak a hazai kutatásban, hanem a több külföldi expedícióban való részvétele és előkészítése során is bizonyította: Irak, a határ menti együttműködés keretében Jugoszlávia, majd Tunézia, Szlovákia és Horvátország. 1992-től műszaki osztályvezető, 1995-től kutatási és műszaki igazgatóhelyettesként szolgált a geofizikát. Meghatározó szerepet töltött be a 3D szeizmikus terepi adatgyűjtés hazai meghonosításában, tevékenyen részt vett az első 3D mérések kivitelezésében, amely mérési módszert 1990-től folyamatosan alkalmazuk. Tanulmányaiban a szeizmikus adatgyűjtés alapvető elemével, az impulzuskeltéssel foglalkozott. Kísérletet folytatott a robbantásos jelgerjesztés módszertana területén a robbantási mélység és a töltetnagyság optimalizálására vonatkozóan. Nagy kihívásnak tekintette az ún. Hortobágyi néma zóna megismerését is.

Az előrehaladást, a fejlődést képviselte mindennapi munkája során. Nem a karriervágy vezérelte. Tudott nemet mondani, ha nem tudott azonosulni a problémával, vagy annak megoldásával, még akkor is, ha az személyes hátrányt jelentett számára. A hosszú távú célok elérését mindig fontosabbnak tartotta a rövid távú sikereknél. Megnyilvánult ez abban is, hogy gondolatai mindig a társaság szá-

mára legjobb megoldás megtalálása körül jártak, amit aztán 2–3 rövid, de lényegre törő mondatral osztott meg munkatársaival. Szakmaiságában és munkatársi kapcsolataiban az őszinteség és az egyenesség jellemezte. Számára munkatársai sikere legalább olyan fontos volt, mint személyes előrehaladása. Bizott munkatársaiban. Mindig akkor és olyan információt osztott meg, ami a leghatékonyabban segítette őket az aktuális feladat teljesítésében. Akinek nem adatott meg, hogy közelebről megismerje, az úgy emlékezhet rá, mint egy állandóan töprengő, szűkszavú emberre. Ez a külső viszont nemes emberi belsőt, a környezetéhez, feladataihoz megfelelő alázatot tanúsító embert rejtett.

Az első Sercel 428 XL műszer beszerzés szerződésének aláírása
2006 márciusában

Betegségén sem tudott megváltozni. Bármikor beszélünk vele, fontosabb volt számára a „Mi újság a bányában?” kérdést feltenni, mint önmagáról bármit is mondani. A kérdést nem teheted többet fel, de nekünk kötelességünk azt továbbra is megválaszolni, hiszen szellemiséged velünk marad!

Isten áldjon, nyugodjál békében!

Kaszás László

A 49. évfolyamban közölt szakkikkek lektorainak névsora ABC szerint:

BODOKY Tamás
GYULAI Ákos
KIS Károly
KIS Márta
KISS János
KOVÁCS Péter
MÁRTON Péter
PATTANTYÚS-Á. Miklós
SZARKA László
VERŐ József
ZILAHY-SEBESS László ifj.

HU ISSN 0025—0120

Főszerkesztő: dr. Bodoky Tamás

Szerkesztő: Tóth Lajos, tel.: (1) 252 4999/142, e-mail: tothl@elgi.hu

Szerkesztőbizottság: dr. Aczél Etelka, dr. Ferenczy László, Hegybíró Zsuzsanna, Kakas Kristóf,
dr. Ormos Tamás, dr. Szarka László, Verő László

A szerkesztőség címe: Budapest, II., Fő u. 68. (1371 Budapest, Pf. 433)

Telefon: (1) 201 9815
